

Ondřej Konár, ředitel vzdělávacího programu BASIS v Česku. Více informací o projektu vizte na basisbeginners.cz a basisprague.cz.

O OBLIBĚ MEZINÁRODNÍ SÍTĚ ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL BASIS ČEŠKY OLGY BLOCK V ARIZONĚ, KALIFORNII, TEXASU NEBO TŘEBA VE WASHINGTONU, D.C., JSME VE VZDĚLÁVACÍ PŘÍLOZE REFLEXU PSALI PŘED ROKEM U PŘÍLEŽITOSTI OTEVŘENÍ SOUKROMÉ ZÁKLADNÍ ŠKOLY V PRAZE. BASIS SE PO VÍCE NEŽ DVACET LET PRAVIDELNĚ UMISŤUJE MEZI PRVNÍMI DESETI ŠKOLAMI V US NEWS RANKINGS, PRAKTICKY VŠICHNI ABSOLVENTI SE HLÁSÍ A JSOU PŘIJATI NA STUDIUM ČTYŘLETÉHO VYSOKOŠKOLSKÉHO PROGRAMU, ČASTO NA ELITNÍCH UNIVERZITÁCH. JAK SE NYNÍ DAŘÍ PRAŽSKÉ VĚTVI PROJEKTU, POPISUJE ŘEDITEL VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU BASIS V ČESKU ONDŘEJ KONÁR.

TEXT REDAKCE

Nová škola: americký úspěch chce BASIS zopakovat v Praze

BASIS International School Prague má za sebou první semestr působení. Jak ho hodnotíte a kolik máte v nově zrekonstruovaném minikampusu v Podolí nakonec žáků?

Třicet, šestnáct v nulté a čtrnáct v první třídě. Měli jsme spoustu snů a většinu se daří plnit. K filozofii škol BASIS, jak se etablovaly ve Spojených státech, patří, že se nebojíme zkoušet nové věci. Jdeme za cílem, jímž je posunout všechny studenty, ty excelentní i ty slabší, kupředu bez ohledu na stav jejich schopností v momentě, kdy se do školy přihlásili. Už se těším na září na nové žáčky, kteří přijdou třeba i z naší mateřinky BASIS Beginners Prague, jež čtvrtým rokem funguje v rezidenční čtvrti na pražském Břevnově.

Jste academic director, ředitel vzdělávacího programu. Kam jej směřujete?

Vystudoval jsem matematickou statistiku a didaktiku středoškolské matematiky. Učitelem jsem rád, baví mě předávat zkušenosti a znalosti a zajímá mě vzdělávání obecně. Pět let jsem pracoval pro školy BASIS v Americe, kde jsem řídil vývoj kurikula matematiky pro čtvrtou až devátou třídu. Teď jsem se posunul k třídě první – otevřeli jsme totiž novou školu v Praze a sám mám v její první třídě dítě. Řídím směr ve třech hlavních předmětech našeho kurikula,

což jsou *humanities*, tedy vědy o člověku, *math* a *science* čili přírodověda. S výjimkou českého jazyka se u nás vše učí v angličtině – v ní děti mluví, čtou a píšou, vedou je rodilí mluvčí s pedagogickým vzděláním. Obvykle se tyto kompetence procvičují na banálních situacích: Chci čokoládovou zmrzlinu, kudy se jede na dovolenou... Zdánlivě praktické věci, které pro děti praktické vlastně nejsou. My je učíme třeba o jejich hlavním městě nebo základy ekonomie – tedy k čemu jsou peníze –, jak se žije v lidské společnosti a tak dále. Co probírají jiní prvňáci v rámci prvouky nebo Poznávání světa dvakrát týdně, mají ti naši každý den. Místo počítání červených a bílých kuliček v matematice se pak naši školáci nejprve naučí rozlišit obojživelníky a plazy a pak třeba spočítat, kolik je na obrázku zástupců třídy obojživelníků a kolik plazů.

Využíváte tedy koncept mezipředmětové výuky...

Ano, snažíme se vyučovat předměty tak, aby si studenti uvědomili souvislosti mezi nimi – v jednom kursu je několik disciplín těsně propojeno. Mezioborovost je trend, jenž se prosazuje především ve vyšších ročnících zahraničních škol gymnaziálního typu; my začínáme s mezioborovými kursy u těch nejmenších dětí, už v přípravném a prvním ročníku školy. Studenti si látku lépe osvojují, učení je pro ně zajímavější a mnohem

víc je baví. Když jsem studoval základní školu já sám, rozdělení předmětů striktně oddělených přestávkami se zvoněním po pětadvaceti minutách bylo přísné a detailní: matematika, psaní, čtení... Nejdříve vše učil jediný člověk, od páté či šesté třídy měl každý předmět svého specializovaného vyučujícího. Ti spolu moc nekomunikovali, takže předměty byly skutečně oddělené a vzájemně nesouvisely. My se to, co spolu souvisí, snažíme dát dohromady a učit to jako celek. Některé školy předměty nemají vůbec a jejich studenti se věnují převážně tomu, co je baví. My ale chceme dětem ukazovat více možných cest, i těch, jimiž by se dobrovolně nevydaly – nikdy nevíte, co je v životě potká a kde co budou potřebovat.

Zatímco osnovy výuky jsou v BASIS předem dané, obsah učiva neboli kurikulum je z velké části tvořen učiteli, kteří vedou jednotlivé kursy. Jak to v praxi probíhá?

Já a můj autorský tým učitelům dodáváme osnovy hodin – seznam konceptů, jež se děti musejí naučit, a seznam *objectives*, tedy vzdělávacích cílů. Materiály, které učitelé dostanou, mohou použít dle svého uvážení nebo nahradit svým vlastním obsahem tak, aby dosáhli stanoveného cíle. Dítě například musí pochopit, že může sčítat tři plus čtyři a čtyři plus tři a že je to totéž nebo že musí početní operace provádět

rychle. Tyhle cíle definujeme a učitelé k nim od nás dostanou na míru šité materiály, včetně tabletových her, jež také vytváříme. Z každého osmdesátiminutového bloku děti na školním tabletu nad hrami souvisejícími s probíranou látkou stráví třeba deset minut. Učíme po malých dávkách a hodně se k probíranému vracíme; nechceme, aby děti do května zapoměly to, co se naučily v září.

To je onen koncept spirály, který BASIS propaguje?

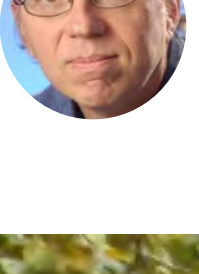
Ano. Studenti se k jednomu a témuž konceptu vrací opakovaně a v různých souvislostech, což prohlubuje jejich chápání, znalost a zkušenost.

Sám máte tři děti, jednoho současného a dva budoucí studenty BASIS. Proč pro ně chcete právě tuhle školu?

Jako každý rodič chci, aby moje děti měly co nejlepší vzdělání, na něž dokážu dosáhnout – a chci, aby jim ho někdo šel na míru. Tady učitelům záleží na všech dětech a způsob výuky BASIS umožňuje do té míry individuální přístup, že se kupředu posouvají všichni, každý svým tempem. V mnoha školách jsou slabší děti znevýhodněné, protože nestíhají, a stejně tak ty nadané, protože musejí čekat na ostatní, jsou tím frustrované a demotivované a z nudy zlobí. My se ptáme našich žáků od jejich nejutěšitelnějšího věku na jejich potřeby a snažíme se je naplnit.

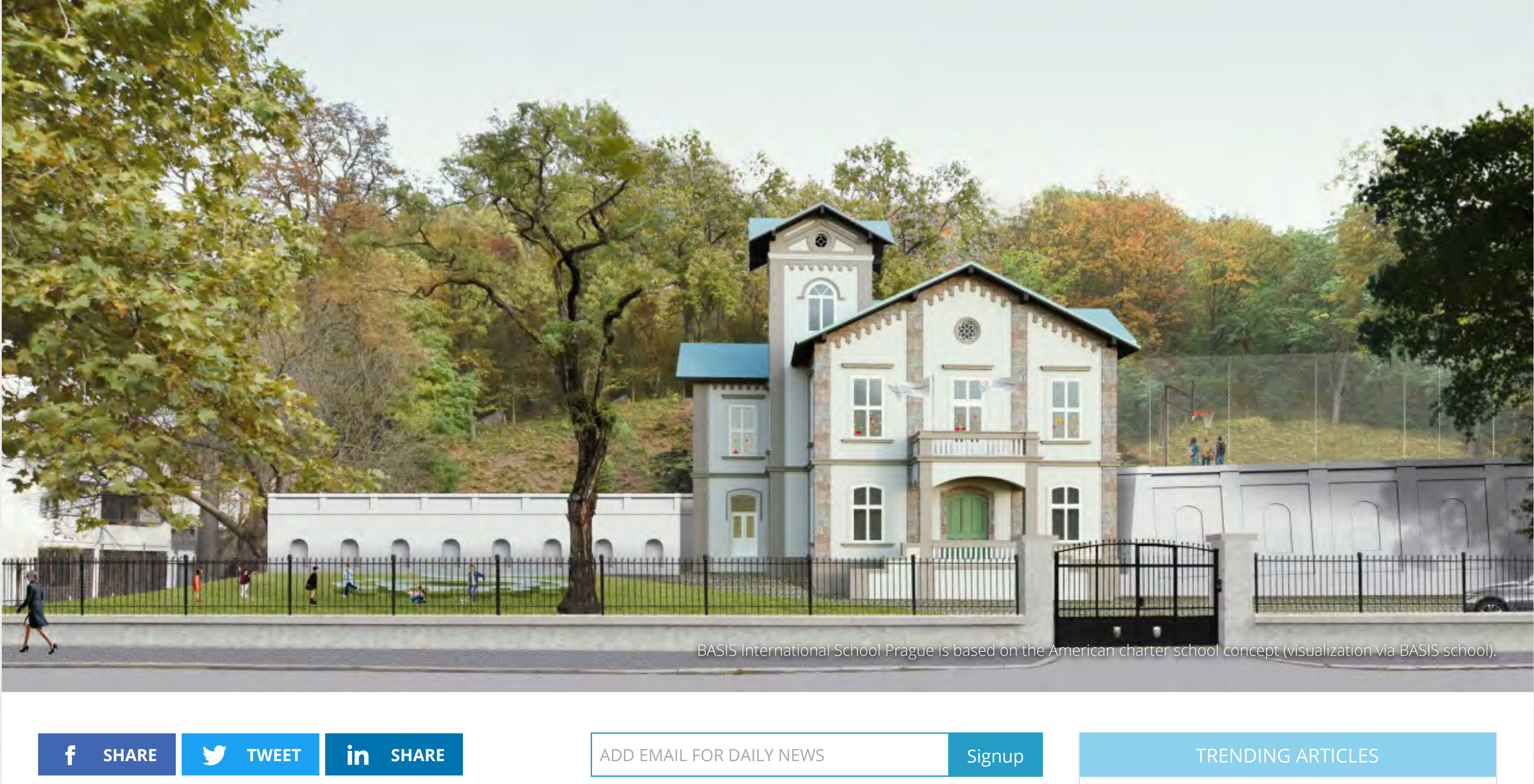
Trailblazing American charter school network is set to make its Prague debut

After two decades of success in the U.S., Czech native Olga Block is bringing her BASIS education concept back home.

Written by [Raymond Johnston](#)
Published on 15.06.2021 10:40 (updated on 07.12.2021)
🕒 Reading time: 4 minutes

EDUCATION

BASIS International School Prague is set to bring an American-inspired, unique educational concept to the Czech Republic (visualization via BASIS School).

 SHARE

 TWEET

 SHARE

ADD EMAIL FOR DAILY NEWS

Signup

A new type of school is launching on the Czech market. BASIS International School Prague is based on the American charter school concept, which aims to push pupils to learn and achieve at a high level. The goal is to prepare the pupils for entry to top-ranked international or Czech universities.

BASIS International School Prague opens in September 2021, and will eventually cover grades 0-13 in full English immersion. The school uses expert teachers who take advantage of the pupils' natural curiosity to create a positive learning environment. The teachers are native speakers, with experience from the BASIS network.

School founders Olga and Michael Block, both with backgrounds as economists, opened the first BASIS school in Tucson in the U.S. state of Arizona in 1996. Since then, the network of charter schools has expanded to over 40 schools internationally in three states and Washington, D.C., as well as private schools in Asia.

The school's new campus will be located in Prague's Podolí district (aerial visualization via Basis School).

"Founder Olga Block has Czech roots, and has a large family and professional background here in the Czech Republic. She has extended the successful BASIS curriculum not only to the United States but also to China and Thailand. Logically, the next step was to transfer this successful educational model to the Czech Republic," BASIS International School Prague spokeswoman Veronika Ludvíková said.

"And one of the first students of the BASIS school, the daughter of the founder Olga Block, now lives with her family in the Czech Republic and wants to offer her sons the same quality of education and the opportunity to study at prestigious foreign universities as she had," Ludvíková added.

The daughter's experience in public school in Arizona is what inspired the Blocks to develop their curriculum and school. The program at the public school simply wasn't challenging, and the Blocks felt that other parents must also want something more substantial for their children.

BASIS founder, Czech economist Olga Block developed the schools curriculum and philosophy.

Unlike many schools in the U.S., where middle school pupils are automatically passed on the next grade, BASIS schools have tough tests at the end of each year to ensure the pupil is ready for the next grade. Not everyone passes, and a few pupils have to repeat a grade. It is BASIS philosophy that promoting underprepared students ahead is not in their favor.

The prospect of children having to repeat a year at first caused many parents to move their kids to less strict schools. But slowly, the Blocks were able to find parents and pupils who saw the benefit of methods that required results.

The curriculum is based on a spiraling method that reinforces previous knowledge and then builds up on that base to achieve the next level. Teachers regularly return to the material already covered and to strengthen the knowledge and context.

For grades 1-3, the curriculum utilizes a unique system of two experts present in all core classes simultaneously: a learning expert teacher with early education specialization and a subject expert teacher with a specialized background in the subject. This combination ensures the younger pupils understand and absorb the information presented.

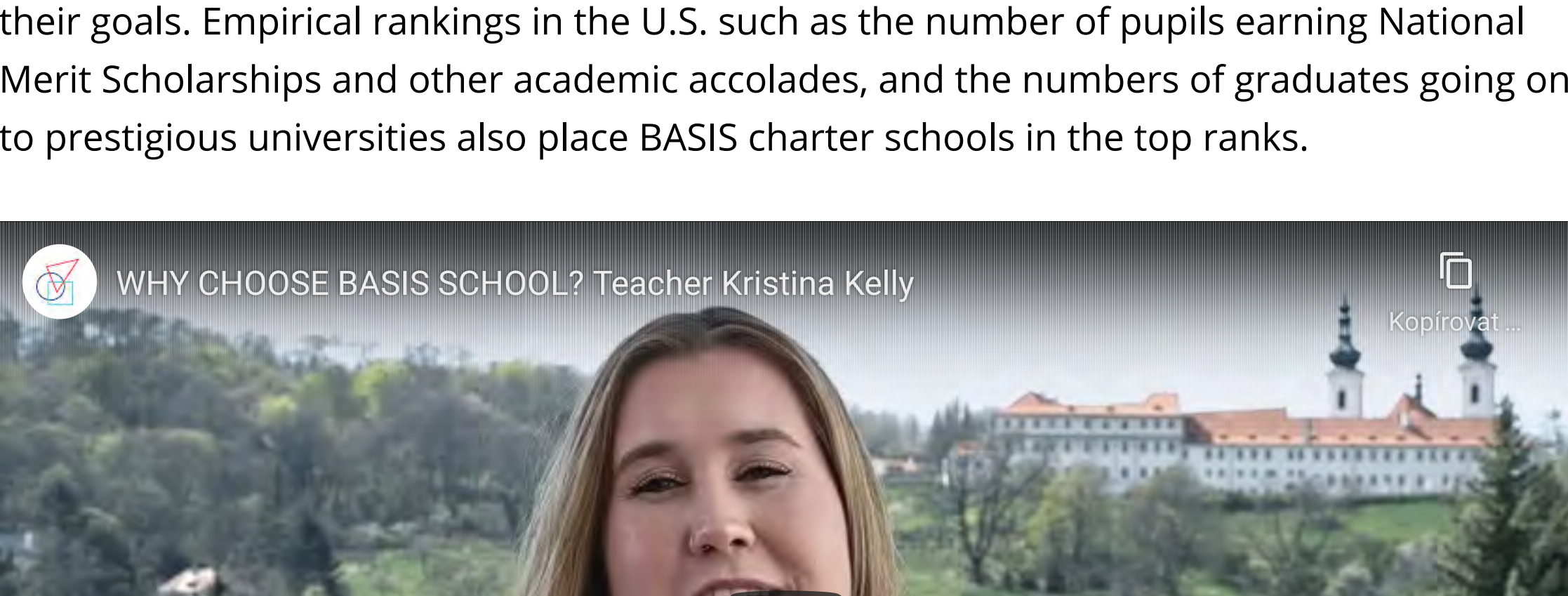
The BASIS curriculum utilizes a unique system of two experts present in all core classes simultaneously.

There is also an emphasis on practical use of education. The teachers work together using hands-on experiences and experiments to connect the theoretical knowledge the pupils learn in different subjects. Connections are shown, for example, between history, geography, and mathematics or between mathematics and music. Emphasis is placed on mathematics, science, and music and the combination of these topics.

BASIS also uses its own technology to make learning more effective. "SPORK is a unique electronic platform, where teaching takes place with the help of tablets and thus streamlines the whole process," Ludvíková said.

"Teachers have access to a huge amount of data and information to build their lesson plans and the tablets can be used for teacher-pupil-parent communication. The tablets are used for education and information retrieval, not just for fun and communication. We teach the students to use the tablet as a learning tool," Ludvíková added. The app not only improves content delivery but also classroom organization.

While the BASIS schools in the U.S. have a reputation for being tough, they have also met their goals. Empirical rankings in the U.S. such as the number of pupils earning National Merit Scholarships and other academic accolades, and the numbers of graduates going on to prestigious universities also place BASIS charter schools in the top ranks.

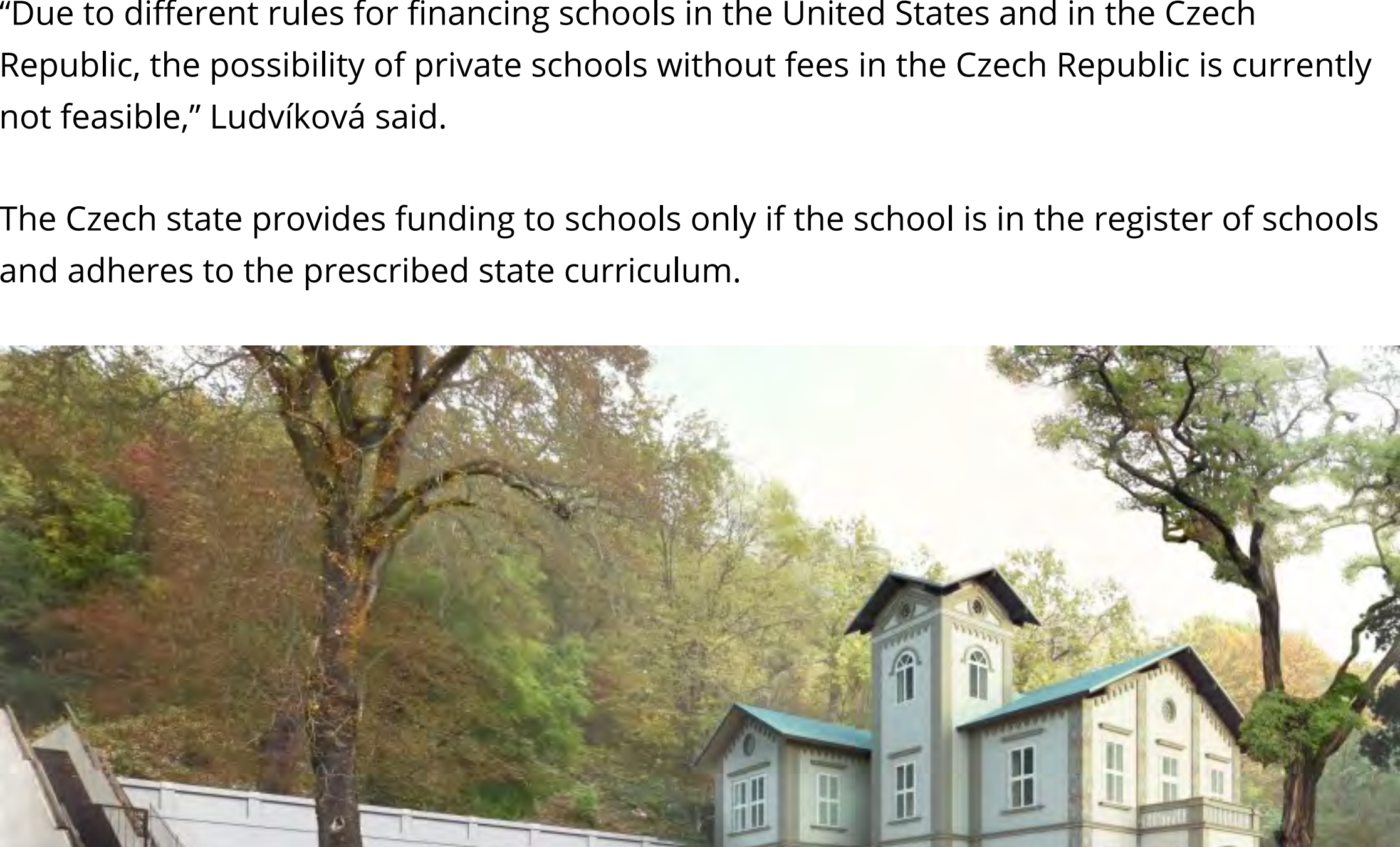
In 2018, BASIS schools took the top five spots in the ranking of the best public high schools by U.S. News & World Report magazine.

"BASIS schools are repeatedly ranked in the top 10 best high schools in the entire U.S. and are highly rated in the international PISA comparison, evaluated by the OECD," Ludvíková said. More than 50 percent of BASIS graduates are admitted to the most prestigious U.S. and U.K. universities.

While many charter schools are supported by taxpayer money in the U.S., that model does not work in the Czech Republic.

"Due to different rules for financing schools in the United States and in the Czech Republic, the possibility of private schools without fees in the Czech Republic is currently not feasible," Ludvíková said.

The Czech state provides funding to schools only if the school is in the register of schools and adheres to the prescribed state curriculum.

BASIS schools are repeatedly ranked in the top 10 best high schools in the entire U.S. and are highly rated in the international PISA comparison, evaluated by the OECD (visualization via BASIS School).

"We want to take full advantage of the benefits and wealth of our own curriculum, which we have developed for more than 20 years. Therefore, we will not be entered in the register. We will operate on the basis of a permit for compulsory school attendance at a foreign school in the Czech Republic. This is how other international schools in the Czech Republic work. This will allow us the necessary freedom from curricula regulations to make the Czech school as good as our US schools are," Ludvíková said.

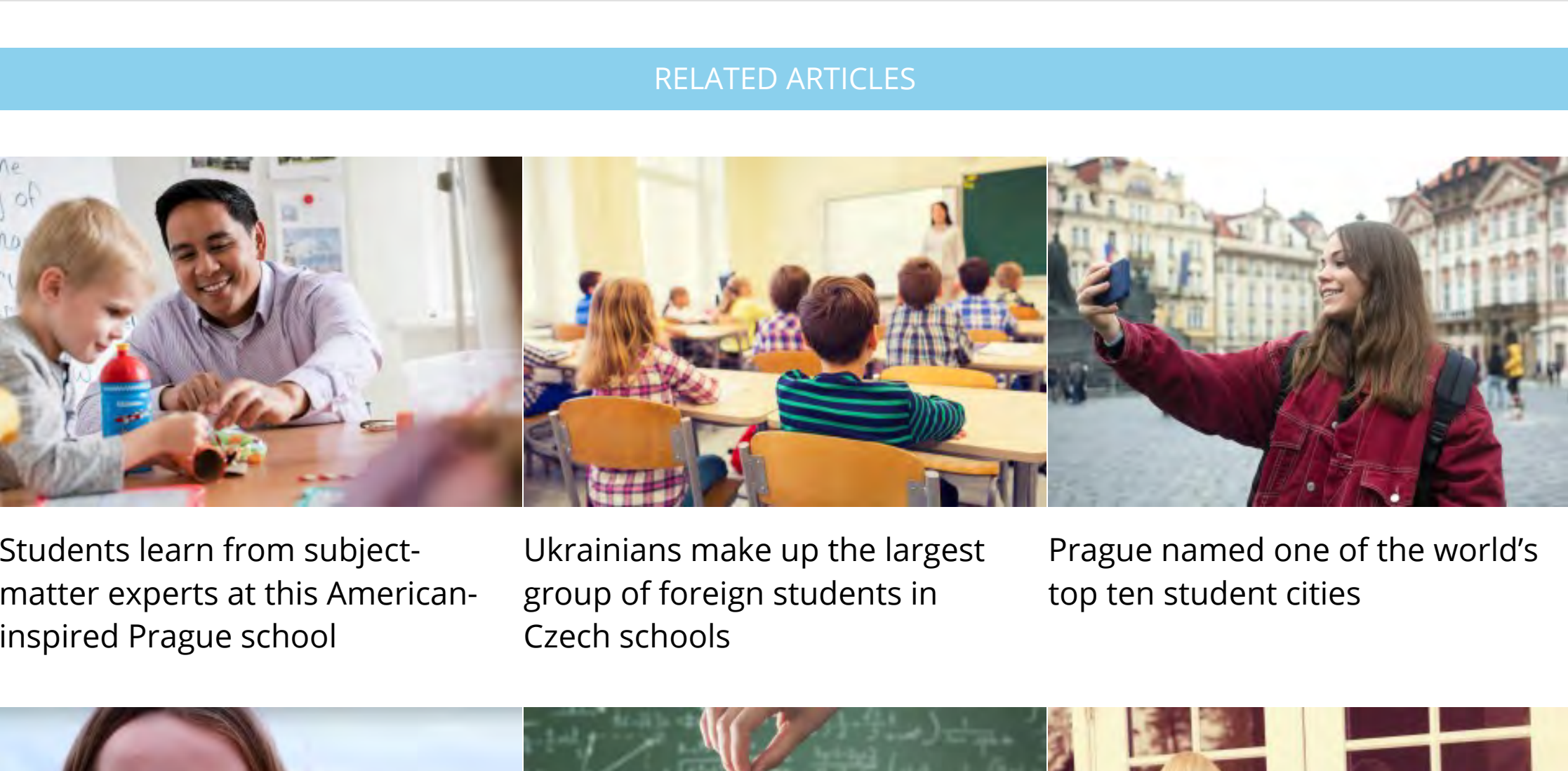
Click here to enroll in BASIS school now

This article was written in cooperation with the [BASIS International School Prague](#). Read more about our sponsored content policy [here](#).

#INTERNATIONAL SCHOOLS#PARTNER CONTENT#SCHOOL

Publish your story to Expats.cz [Find out more](#)

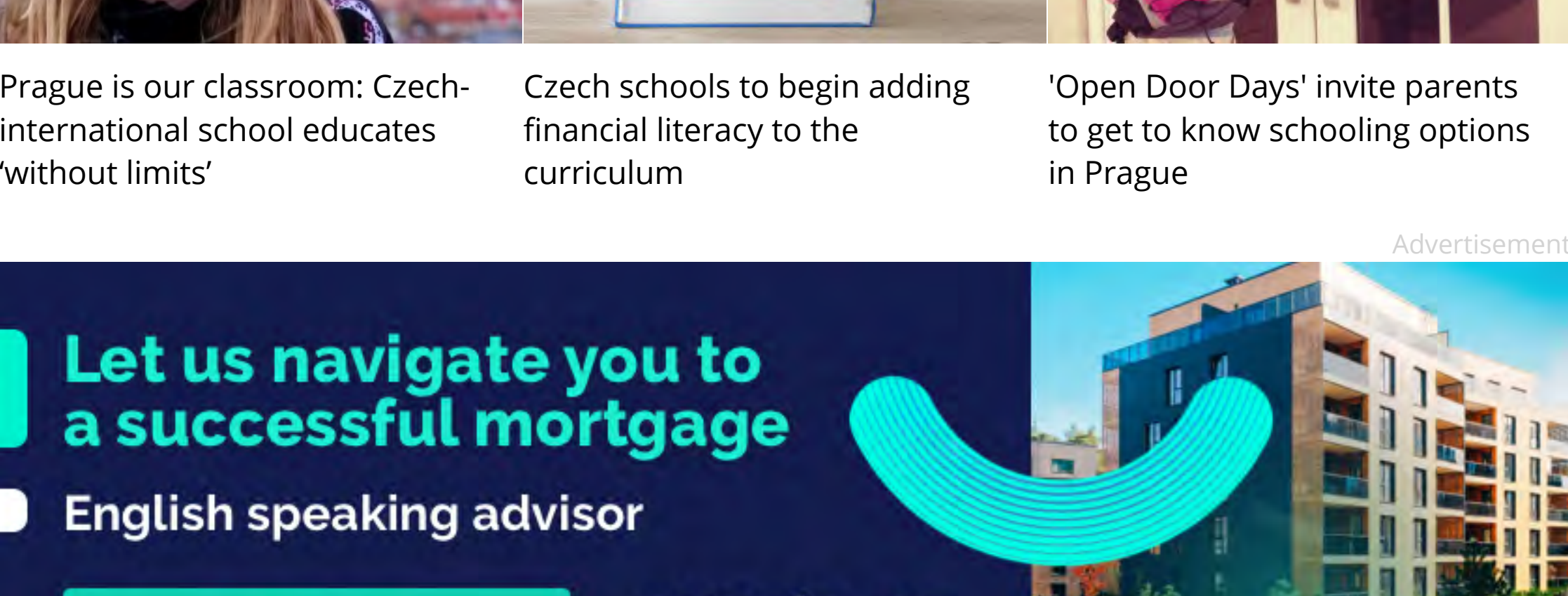
RELATED ARTICLES

Students learn from subject-matter experts at this American-inspired Prague school

Ukrainians make up the largest group of foreign students in Czech schools

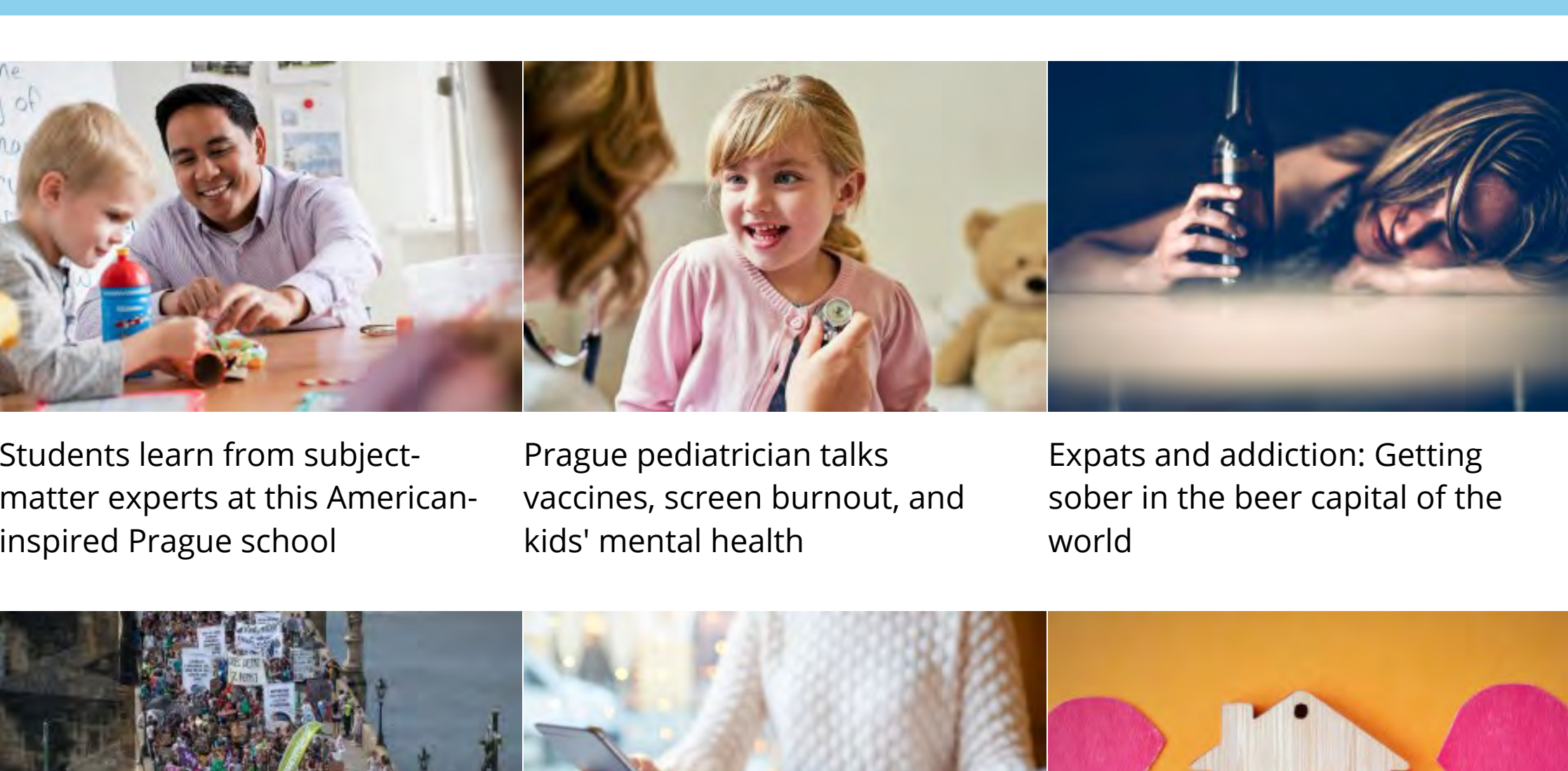
Prague named one of the world's top ten student cities

Prague is our classroom: Czech-international school educates 'without limits'

Czech schools to begin adding financial literacy to the curriculum

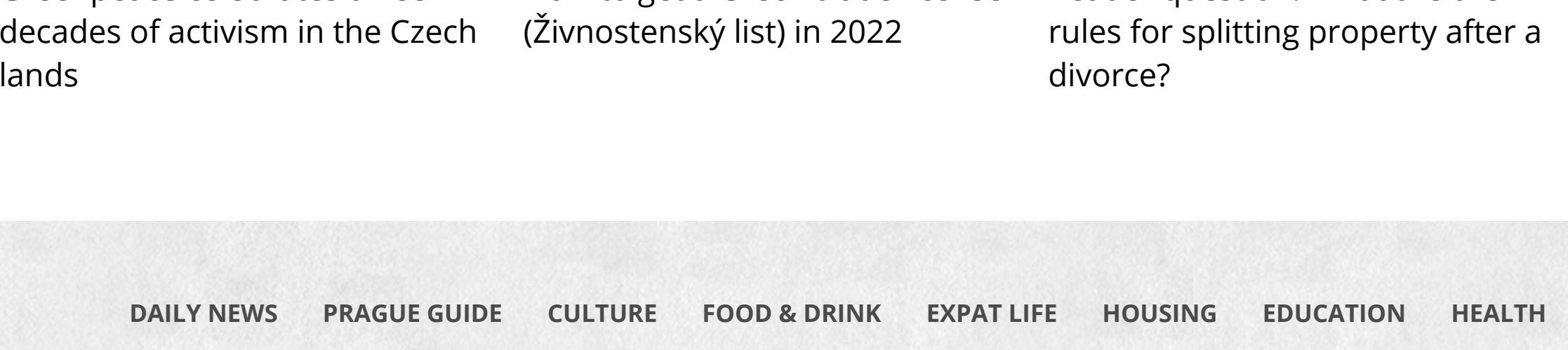
'Open Door Days' invite parents to get to know schooling options in Prague

Students learn from subject-matter experts at this American-inspired Prague school

Prague pediatrician talks vaccines, screen burnout, and kids' mental health

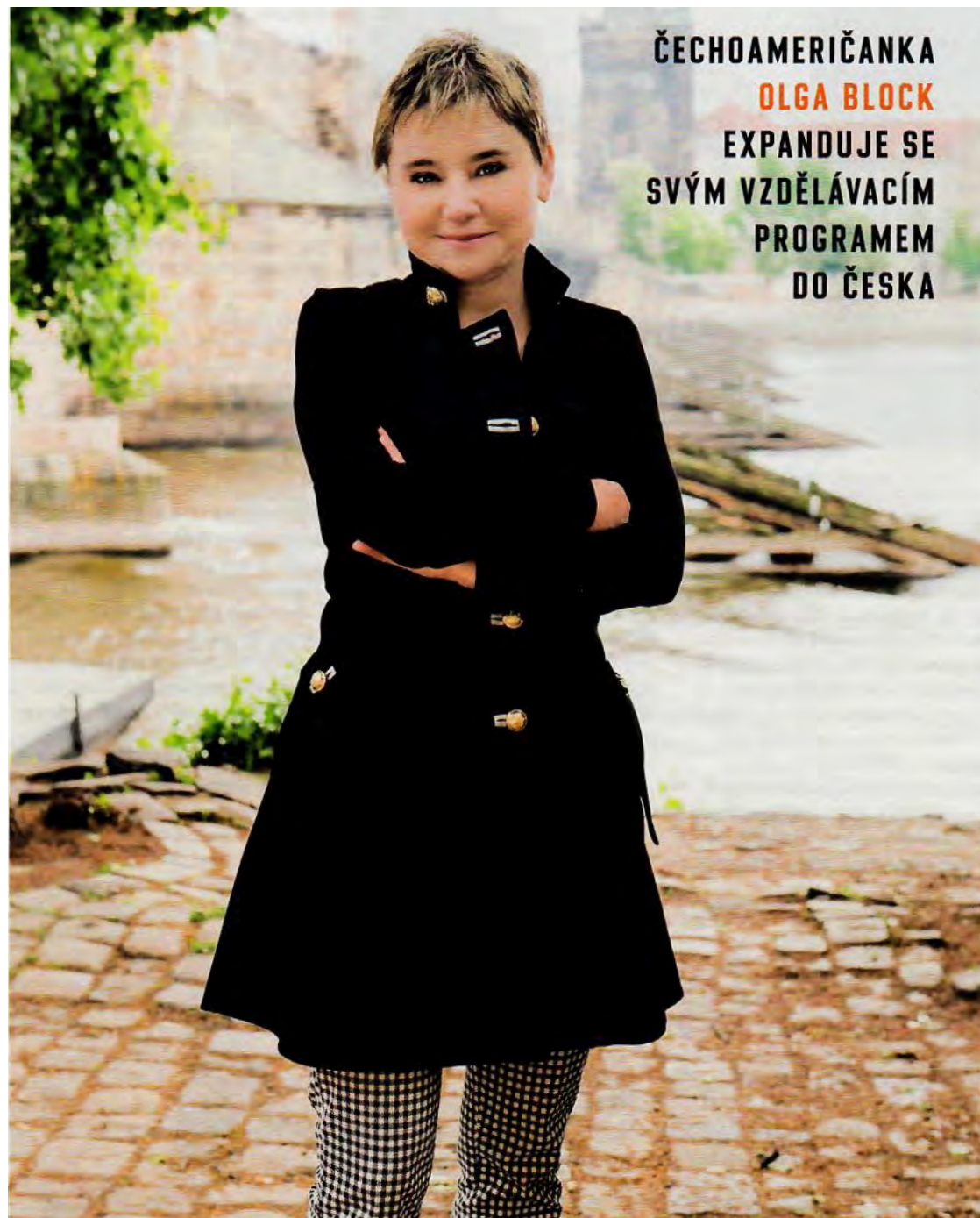
Expats and addiction: Getting sober in the beer capital of the world

Greenpeace celebrates three decades of activism in the Czech lands

How to get a Czech trade license (Živnostenský list) in 2022

Reader question: What are the rules for splitting property after a divorce?

Rodinný byznys světové úrovně

O NEOBYČEJNÉM ÚSPĚCHU SÍTĚ JEJÍCH ZÁKLADNÍCH A STŘEDNÍCH ŠKOL SE VÍ SPÍŠ NEŽ V ČESKU V ZÁMORÍ; AMERIČANÉ SVÉ DĚTI SVĚŘUJÍ SYSTÉMU BASIS S NADŠENÍM, PROTOŽE DŮVĚŘUJÍ ŽEBŘÍČKŮM I EXCELENTNÍM VÝSLEDKŮM ABSOLVENTŮ, KTERÍ STEJNĚ JAKO MATKA ZAKLADATELKA VĚDÍ, ŽE „NIC NENÍ ZADARMO, A POKUD CHCETE USPĚT, MUSÍTE VELMI TVRDĚ PRACOVAT“. NYNÍ OLGA BLOCK (65) V PRAZE OTEVÍRÁ PO SOUKROMÉ MATEŘINCE I JEDNU ŠKOLU ZÁKLADNÍ.

TEXT KATEŘINA KADLECOVÁ

Pár let po revoluci měla expertka na mikroekonomii, veřejné finance a datovou analýzu Olga Výborná dobře rozjetou akademickou kariéru: po roční stáži na Cornellově univerzitě, jedné z osmi škol prestižní Ivy League, přednášela na Vysoké škole ekonomické, již sama absolvovala, a na fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy, kde zároveň působila jako prodávka pro pedagogickou práci. V roce 1996 se však vdala za Američana, ekonoma Michaela Blocka, a odjela za ním do Arizony, do půlmilionového města Tucson. Její starší dcera zůstala studovat v Česku, dvanáctiletá Petra však matku do Států doprovázela. Ta ji zapsala do běžné veřejné školy, brzy ovšem narazila na klasické nedostatky tamního vzdělávacího systému: absenci dějepisu v rozvrhu, slepotu vůči zbytku světa, pro cizinku zcela nevhodnou formu výuky angličtiny, přidání dalšího cizího jazyka... Řešila to vlastně podobně jako dnešní čeští rodiče, kteří zejména v pásu kolem Prahy zakládají komunitní školy inklínující k montesoriánské, waldorfské či jiné alternativní pedagogice – jen zůstala věrna tradičním výukovým metodám a rozhodla se po studentech důsledně vyžadovat nadstandardní nasazení.

„Školu jsem otevřela, když dcera byla už v osmé třídě,“ vzpomínala tehdy již vážená manažerka ve vzdělávání Olga Block před devíti lety pro přílohu *Akademie Lidových novin*. „Měla jsem 56 studentů v šesté a sedmé třídě. Protože já chtěla mít *middle school*, tedy náš druhý stupeň základní školy, ale nechtěla jsem osmáky, protože by tam byli jen jeden rok a za rok toho s dětmi moc neuděláte.“ Založit školu prý tehdy nebylo těžké, takzvané *charter schools* – v podstatě soukromé školy, ovšem dotované státem – vznikaly jako houby po dešti, často z rodičovských iniciativ a s finanční podporou velkých sponzorů. Sama Olga Block dostala po založení své druhé školy, opět druhého stupně ZŠ v arizonském městě Scottsdale poblíž Phoenixu, od tehdejšího předsedy správní rady Intelu Craiga Barretta (dnes zastává stejnou funkci v BASIS) půl miliónu dolarů.

ABY CHTĚLY DĚLAT SVOJI PRÁCI DOBRĚ

Expanze vzdělávacích ústavů manželů Blockových byla rychlá a hospodářské i akademické výsledky oslnivé. Už se o prostory nemuseli dělit s žáčky ze synagógy jako v začátcích; po sedmi letech existence se jejich škola stala tou nejlepší v Arizoně. V roce 2012 čítala jejich síť devět škol, v roce 2016 dvacet škol charterových, dvě soukromé (v newyorském Brookly-

V září 2021 otevírá své brány více než padesáti dětem nově zrekonstruovaný minikampus ZŠ v Podolí

nu a v Silicon Valley), a dokonce jednu mezinárodní v čínském Šen-čenu. Dnes na více než čtyřicetice škol BASIS studuje na třicet tisíc studentů, které systém nuti skutečně tvrdě pracovat: v respektovaném celoamerickém Challenge Indexu, de facto žebříčku středškolské náročnosti, loni zaujímaly pět z dvaceti čelních příček právě školy BASIS (čtyři arizonské, jedna texaská), z nichž té ve Phoenixu patřilo druhé místo. „Po více než dvacet let se také trvale objevujeme mezi prvními deseti školami v US News Rankings a všichni naši absolventi se přihlásí a jsou přijati na studium čtyřletého vysokoškolského programu, často na elitních univerzitách,“ konstatuje Olga Block pro *Reflex*. Recept na úspěch? „Očekáváme od každého dítěte nadstandardní výsledky. A studenti jich dosahují ne proto, že musejí více pracovat a biflovat se po večerech, ale díky tomu, že je proces osvojování nezbytných dovedností a seznamování s novými koncepty promyšleně uspořádán a důsledně aplikován. Učíme děti pracovat systematicky a brát své školní povinnosti vážně. Těšíme se z jejich úspěchů, ale nezakrýváme problémy, s nimiž se musejí umět vypořádat. S těmi jim pomůžeme, naučíme je, aby chtěly dělat svoji práci dobře.“

VŠE PRO ŽÁKY – I PRO UČITELE

Vedle takto individuálního přístupu, klasické americké kreativity, respektu k odlišnostem a jisté svobodomysl-

nosti odrážející se především v kolegiálním a do jisté míry rovném vztahu učitelů a žáků k úspěchu škol BASIS přispívá i to, že namísto „science“, tedy jednoho předmětu sdružujícího přírodní vědy, zde studenti druhého stupně mají oproti většině svých amerických vrstevníků biologii, chemii a fyziku jako v Evropě, s důrazem na práci v (dobře vybavených) laboratořích a využívání a ověřování teorie v praxi. Naopak panamerický důraz na sporty na školách BASIS nepanuje, akademické výsledky jsou přednější a nálož domácích úkolů tomu odpovídá. Učitelé nemusejí mít pedagogické vzdělání, ale chce se od nich, aby svůj obor milovali a excelovali v něm – jen ten, kdo hoří, přece může pro věc zapálit své žáky. A protože se na amerických BASIS školách neplatí školné, často se přistupuje k *fundraisingu* – peníze od sponzorů se pak použijí hlavně na platy co nej kvalitnějších pedagogů a samozřejmě na zahušťování sítě: „Kdykoliv nastane v určité oblasti tlak na velikost školy, otevřeme novou. Nechceme se pyšnit dlouhými čekacími listy, chceme uspokojit poptávku po našem programu,“ říká Olga Block.

PRAŽSKÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA OTEVÍRÁ

Pandemický rok byl pro BASIS samozřejmě náročný; koronavirus kupříkladu zbrzdil plány otevřít v Praze již ve školním roce 2020/2021 základní školu pro 400–600 dětí. Olga Block i stovky jejich zaměstnanců musely

svou pozornost upřít na již existující školy a zvolit optimální přístup v zemi s více než 330 milióny lidí, v níž mají jednotlivé státy zcela odlišné legislativní úpravy i přístupy ke covidu-19. „Každý stát, ale často i okres, *county*, měl svoje pravidla a nařízení – třeba Texas školy pro studenty nikdy nezavřel, zato ve Washingtonu, D.C., ještě stále jedou na vícesměnný provoz,“ vysvětluje Olga Block. „Pandemie napáchala obrovské škody na psychice rodičů i dětí. I když jsou všechny školy v Arizoně již měsíc otevřené, čtyřicet procent studentů zůstává z různých důvodů doma. Pandemii jsme přežili díky heroickým výkonům našich učitelů a dobré softwarové podpoře standardních softwarů i našeho vlastního. Naši studenti byli vyučováni on-line v časovém a obsahovém rozsahu velmi blízkému výuce ve třídě.“

Virus však ustupuje a pražská základní škola otevírá – po mateřince BASIS Beginners Prague, která už tři roky funguje v rezidenční čtvrti na pražském Břevnově poblíž zelené Ladronky, otevře v září 2021 své brány více než padesáti dětem nově zrekonstruovaný minikampus ZŠ v Podolí. Předškolní příprava pojme až osmnáct dětí, dvě první třídy pak slibují individuální přístup a všechny bonusy kurikula BASIS šestatřiceti žákům, kteří porostou s institucí. Je sice fakt, že soukromých základních škol už je v Praze na padesát a navštěvují je téměř čtyři tisíce dětí, ale poptávka nijak neklesá. Školné se

obvykle pohybuje kolem deseti tisíc korun měsíčně, ovšem nikoli při výuce v angličtině a s rodilými mluvčími, jakou plánuje BASIS International School Prague; některé ústavy nabízejí slevy pro sourozence, jiné stipendijní programy, přesto pochopitelně jde o finančně náročnější záležitost než veřejné školství.

Jakkoli je pro žáky připraven intenzivní program od osmé ranní do půl šesté večerní, není školné – 23 a 28 tisíc měsíčně – příliš vysoké? „Mám za to, že se cenově nelišíme od ostatních pražských mezinárodních škol,“ domnívá se Olga Block. „A jsem hluboce přesvědčená, že poměr cena-výkon bude v našem případě příjmem menším stejný jako v těch nejlepších školách, jež jsou dosud Pražanům dostupné. Samozřejmě uděláme všechno pro to, aby naše výsledky byly více než odpovídající ceně.“

Tomu přípravný tým podřizuje vše včetně výběru učitelů, jejichž společenské postavení zakladatelka programu BASIS považuje za zásadní problém stojící generaci dnešních teenagerů v cestě za kvalitním vzděláním. „A nejde jen o výši jejich mezd a odměn. Pouze učitel, který je odborníkem ve svém předmětu a učí látku s nadšením a láskou, může překonat staré i nové výzvy spojené s výchovou studentů. Věřím, že si každý teenager zaslouží potkat na své cestě školním vzděláním alespoň jednoho takového. A těším se, že se jim to podaří v BASIS International School Prague.“

Děti ve škole mohou být šťastné i úspěšné

Veronika Kratochvílová
spolupracovnice
MF DNES

PRAHA Někdejší proděkanka pro pedagogickou práci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy Olga Výborná, nyní Block, se před více než dvaceti lety zamilovala do amerického ekonoma Michaela Blocka a odjela s ním do arizonského Tucsonu. Jelikož s sebou vzala i svou desetiletou dceru, musela přemýšlet nad tím, do jaké školy ji umísť. „Americké veřejné školství se mi příliš nezamlouvalo, a tak jsem se rozhodla, že pro ni vytvořím úplně jiné studijní podmínky,“ říká zakladatelka škol BASIS, které nyní patří k nejprestižnějším v celých USA. V září otevře svou první pobočku v Praze.

Školy BASIS se rozrůstají po celém světě. Myslíte si, že tento způsob vzdělávání může oslovit i lidi v Česku?

V Praze mám hluboké kořeny, žila jsem tu až do svých 40 let. Mám tu rodinu, vnoučka, a myslím, že jsem se v USA naučila něco, co bude prospěšné a úspěšné i u nás v Čechách. Z toho důvodu v Praze otevřeme první BASIS školku již letos v září.

Budou následovat další?

Po mateřské školce bychom samozřejmě rádi zprovoznil i standardní K-12 BASIS školu fungující v USA. Model samostatné mateřské školky je pro nás nový, a tak jej chceme z Prahy přenést zpátky do USA a všude tam, kde to bude potřeba. Sama jsem zvědavá na ohlasy.

Můžete shrnout, na čem je systém vašich škol založený?

Nejdůležitější je, aby ve třídě byl ten správný učitel, který dobře rozumí tomu, co učí, a těm, které učí. Ve výuce je třeba pečlivě analyzovat výsledky, nespolehat se jen na dojmy a tlaky populárních vzdělávacích metod. Za důležité považujeme permanentně zkoušet nové způsoby, jak vylepšit systém nebo reagovat na nové okolnosti zaváděním zkušebních provozů, vyhodnotit je a uvést do života školy. A v neposlední řadě se snažíme dát prostor učitelům v jejich pedagogickém přístupu a poslouchat pečlivě jejich hodnocení systému.

Podle čeho své pedagogy vybíráte?

Musí být experty ve svém předmětu a věkové kategorii, ve které vyučují. Musí být ochotni tvořit s námi naše kurikulum, sdílet své znalosti a zkušenosti se všemi v BASIS. Nevěřit v dogmata, zkoušet, prověřovat, zlepšovat. Pedagog je jako klasický básník. Musí tvořit nové, ale musí se to rýmovat. Nebo jako muzikant, musí to umět složit, ale také zahrát.

Pro koho budou BASIS školy v Česku určeny?

I když výuka bude probíhat především v anglickém jazyce, čeština bude integrální součástí programu, pokud si ji studenti zvolí. A tak bude školka i následná škola v Praze vhodná jak pro cizince, tak pro Čechy. Americký systém přípravy na vysokou školu končí o rok dříve než ten český a studenti, kteří se rozhodnou zůstat v Evropě, budou mít tudíž možnost zůstat o rok dle v BASIS a zakončit studium českou maturitou.

Je systém BASIS vhodný pro

Návrat do Prahy První školu založila Olga Block kvůli své desetileté dceři, se kterou přišla z Čech do USA. Dnes školy BASIS obsazují v USA i ve světě ve srovnávacích testech přední příčky. Olga Block se chystá v Praze otevřít svou školku a později i školu. Foto: archiv Olgy Block

všechny studenty, nebo pouze pro ty výběrové?

Systém je vhodný pro všechny děti a rodiče, kteří věří, že je dobře, když se jejich děti naučí zavčas vážit si toho, co umějí. Pro rodiče, kteří s námi spolupracují, aby byly jejich děti připravené. Bez ohledu na to, jak je jejich mozek vybaven přijímat vnější svět. Když se děti naučí, jak ho používat, bude jejich život mnohem lepší.

Pedagog je jako klasický básník. Musí tvořit nové, ale musí se to rýmovat. Nebo jako muzikant, musí to umět složit, ale také zahrát.

Dal by se systém BASIS převést i do českého jazyka?

Jistě, ale opravdu jsem přesvědčena o tom, že výuka v angličtině dětem významně prospěje bez ohledu na to, kde chtějí žít. Angličtina je jedním z vysoce univerzálních jazyků a v dnešním globálním světě velmi užitečným nástrojem.

Přednášela jste na prestižní české univerzitě. Jste autorkou jednoho z nejúspěšnějších amerických modelů vzdělávání. Jaká byla vaše cesta k pedagogické profesi? Mířila jste k ní už od dětství?

Po deváté třídě jsem se hlásila na „mateřinku“, střední školu, která tehdy připravovala učitelky mateřských škol. Tenkrát mě ale nevzali, protože jsem neudělala talentovky. Můj problém byl kreslení. Takže jsem nakonec skončila u ekonomie a jsem za to ráda, hodně mi to dalo.

Pocházíte z učitelské rodiny?

Ne. Můj táta byl jaderný inženýr, maminka pracovala jako plánovačka. Ale oba chápali, jak důležité je znát a rozumět tomu, co nás obklopuje. Táta zemřel, když mi bylo třináct, ale mamka nás vedla k tomu, že je třeba jít ve vzdělání co nejdále.

Vystudovala jste obor matematické metody v ekonomii na VŠE, přesto se celý život věnujete vzdělávání...

Učila jsem na VŠE, po revoluci jsem byla proděkankou na FSV. Ekonomie, ta nemarxistická, kterou jsem se naučila až těsně před revolucí, mne naučila, jaký význam má svoboda pro podnikání. Co mne fascinovalo na matematických metodách, byla analýza dat. Jak použít data, abych věděla, že to, co dělám, je dobře nebo co bych mohla dělat líp. To se mi při budování osnov

Profil

Olga V. Block

- Narodila se v Praze.
- Je uznávanou ekonomkou a pedagožkou.
- Celý život se věnuje teorii výuky a je autorkou unikátního modelu vzdělávání. Zajímá se o nejnovější trendy ve školství, věnuje se hospodaření sítě škol BASIS.
- Vystudovala obor **matematické metody v ekonomii na Vysoké škole ekonomické v Praze**. S inženýrským titulem se nespokojila a pokračovala doktorským studiem na americké **Cornell University**. Kariéru pedagožky zahájila na Vysoké škole ekonomické v Praze, kde přednášela matematické metody v ekonomii.
- Po roce 1989 se jako **proděkanka pro studijní záležitosti na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy** v Praze podílela na reformě vzdělávání v tehdejší Československu.
- V roce 1996 se přestěhovala do Spojených států amerických a o dva roky později s manželem Michaelem založila první školu **BASIS**.
- Nyní je prezidentkou BASIS Educational Ventures – organizace, která podporuje BASIS.ed, BASIS Independent Schools a BASIS Global. Tyto organizace vybudovaly a spravují síť již **více než třiceti škol** po celých Spojených státech amerických i v dalších zemích.

Seriál

Kdo učí vaše děti

MF DNES přináší seriál rozhovorů s učiteli základních a středních škol. Příští sobotu vyjde rozhovor se Zdeněkem Steinerem, který je učitelem bicích nástrojů na ZUS Biskupcova 12 a zároveň bubeníkem v kapele Wohnout.

a vzdělávacího systému nyní velmi hodí.

Do Ameriky jste odjela na sklonku 90. let a vystoupila tak z velice dobře rozjeté kariéry. Jaké byly začátky?

Velmi rychlé, první školu jsem otevřela dva roky po tom, co jsem se usadila v Arizoně.

Co všechno jste v Americe dělala předtím, než jste začala pracovat na BASIS?

Chvilku jsem pracovala jako výzkumný pracovník v Goldwater Institute. Tam jsem se naučila, jak Arizonský školský systém pracuje. Ale od té doby dělám jenom BASIS. Je to víc než práce nebo podnikání, nazvala bych to způsobem života.

Proč se vám vlastně nelíbil americký způsob vzdělávání? Kvůli vlastní dceři jste začala pracovat na novém. V čem je BASIS tak jiný?

Řízení vzdělávání v USA je velmi lokální. Každý stát, ale i každý školní distrikt má svoje vlastní pravidla a regulace. Co mají všichni společného, je to, že jsou pod těžkým vlivem místní politiky. Vzdělávání je profese, kterou by měli řídit profesionálové, ne politici. Když to, co se má vyučovat a jak, je politickým kompromisem, tak je to stejně nebezpečné, jako kdyby chirurg během operace nechal svůj tým volit, jak budou postupovat.

V čem tkví podle vás největší rozdíl v českém a americkém přístupu ke vzdělávání?

V Čechách už nejsme přes 20 let. Moje znalosti současného českého přístupu jsou velmi povrchné. To, co jsem si přinesla a dnes důsledně uplatňuji, je, že vzdělávací systém musí mít systém a logiku. To, co jsem se naučila v USA, je, že je třeba analyzovat výsledky, rychle se přizpůsobit, ale hlavně pracovat v týmu, který věří v systém, ve kterém jeho členové pracují.

Na váš vzdělávací systém se čas od času snese kritika v podobě toho, že děti jsou v něm nadměrně přetěžovány a zažívají ve škole obrovský drill.

Reagujeme poskytováním otevřených a pravdivých informací každému, kdo se chce do školy přijít podívat a přesvědčit se. Děti jsou tu šťastné, spokojené, a navíc ještě úspěšné. A to je moje odpověď.

Jaká bude finanční dostupnost školky BASIS v Praze?

Jelikož nabízíme něco navíc, bude i školné vyšší než u jiných školek. S těmi soukromými však bude školné víceméně srovnatelné.

PRESTIŽNÍ ŠKOLA BASIS MÍŘÍ DO PRAHY

Rodilá Češka Olga V. Block je uznávanou ekonomkou a pedagožkou. Po pádu železné opony v roce 1989 se mj. jako proděkanka pro studijní záležitosti na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze podílela na reformě vzdělávání v tehdejší Československu. V roce 1996 se přestěhovala do Spojených států amerických, kde o dva roky později s manželem Michaelem založila první školu Basis.

V úterý 6. 2. zveřejněný žebříček nejlepších veřejných škol ve Spojených státech obsadily školy Basis, které založila spolu s manželem Česchoameričanka Olga Block. Díky výsledkům v amerických testech AP (*Advance Placement*) se členové sítě Basis umístili na prvních třech příčkách. Olga Block se dlouhodobě věnuje zlepšování výuky na základě statistických dat. I díky tomu studenti školy běžně dosahují nadstandardních výsledků v mezinárodním šetření PISA a již zmiňovaných zkouškách AP.

Školy Basis využívají vlastní unikátní systém výuky postavený na využití teorie v praxi a na učitelích, kteří jsou experty v předmětu, jenž vyučují. Olga Block s manželem Michaelem vytvořila unikátní platformu hodnocení studentů i pedagogů, která umožňuje neustále zlepšovat výsledky vzdělávání na základě analýzy dat a vytváření moderních materiálů využívaných ve výuce. V současnosti se připravuje otevření první školy Basis v Evropě – v Praze. Předcházet tomu bude otevření první mezinárodní mateřské školy Basis Beginners Prague v září letošního roku na pražském Břevnově.

-PM-

Americký sen Olgy Blockové

Její školy v USA patří mezi nejlepší v domácích i mezinárodních srovnávacích testech, ale v Česku se o jejím úspěchu neví. Seznamte se s Olgou Blockovou, která chce založit školu i v Praze.

-TEXT- KATERINA SANTUROVÁ

Začalo to před dvaceti lety. Tehdy si prodávka pro pedagogickou práci na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy Olga Výborná vzala amerického ekonoma Michaela Blocka. Neuměl ani slovo česky, a tak společný život v Praze nepřicházel v úvahu. Novopečená paní Blocková následovala svého muže do arizonského Tusconu. A na druhé straně zeměkoule musela brzy řešit, kam dát dceru do školy.

Veřejné školství se jí zdálo otevřenější a pružnější než v tehdejší Česku, ale Olgu Blockovou příliš nenadchlo. Po přestěhování do Arizony pracovala pro konzervativní think-tank Goldwater Institute, kde se podílela na analýze tehdy nového typu škol, které financuje stát, a jsou proto otevřené všem zájemcům o studium, provozují je ale soukromníci. A tak se rozhodla, že pro svou dceru právě takovou školu – v USA se jim říká charter schools – otevře. „Začínali jsme s padesáti šesti studenty v prostoru, který jsme si pronajímali od synagogy,“ říká se smíchem po telefonu ze svého domova ve vyprahlé Arizoně. Dopoledne se v učebnách učily děti ze školy manželů Blockových, odpoledne děti, které do synagogy chodily na náboženství. „Žili jsme v symbióze, naše škola dopoledne, pak jsme všechno uklidili. Oni si tam odpoledne dali svoje symboly a zase je večer uklidili. A tak jsme se střídali celý první rok. Byla to docela sranda,“ vzpomíná.

Hned první rok byla škola česko-amerického páru úspěšná. Ve srovnávacích testech arizonských škol se umístila v první čtvrtině. „Pro nás začátečníky to bylo nakopnutí,“ říká devětapadesátiletá podnikatelka ve vzdělávání. „Řekli jsme si, tak se nám to pravděpodobně povede. Začali jsme pracovat a tu jednu školu jsme budovali sedm let až do doby, kdy jsme se dostali na nejvyšší úroveň. Stali jsme se nejlepší školou v Arizoně.“

Škola, kterou manželé Blockovi pojmenovali BASIS, začínala jako takzvaná middle school, tedy přibližně druhý stupeň české základní školy. Po prvním roce se rozhodli přidat i high school, tedy český ekvivalent střední školy

nebo gymnázia. Zakladatelé kladli důraz na vědomosti. Ve Spojených státech si musí rodiče za nejlepší základní a střední vzdělání zaplatit. Blockovi ale vybudovali školu, která rodičům nic neúčtuje, přesto mají jejich děti velkou šanci dostat se na ty nejprestižnější vysoké školy. „Nám se podařilo vyrobiť elitní školu, co se týká kvality a výsledků, přičemž jsme naprosto otevření a fungujeme se státním rozpočtem,“ říká Olga Blocková. „Musíme vzít každého, kdo chce do té školy jít, což všechny fascinuje, protože se svými výsledky umísťujeme před výběrovými školami. A přitom nejsme výběrová škola.“

Jak se jim to povedlo? Ve své škole zavedli něco z toho, co je běžné u nás. Na druhém stupni se chemie, fyzika a biologie vyučují zvlášť, ne jako jeden předmět zvaný science (věda), jak je tomu v USA. Žáci v BASIS dělají na rozdíl od svých vrstevníků mnohem důvěrejší testy, na základě kterých se přijímá na vysoké školy. V BASIS také zaměstnávají učitele, kteří nemusí mít pedagogické vzdělání, za to musí mít rádi svůj obor. A musí mu dobře rozumět. „Naše základní myšlenka je, že člověk, který je ve třídě, musí být expert,“ vysvětluje Blocková. „Musíme ho dobře zaplatit, protože jinak nám tam nepřijde. Abychom ho mohli dobře zaplatit, tak ta škola musí fungovat jako dobře organizovaný byznys.“

To Blockovi – oba ekonomové a zastánci volného trhu – dělají tak, že utrácejí jen za to, co považují za opravdu důležité. „Hlavní trik je, že se nenecháváme rozptylovat vedlejšími činnostmi,“ říká. „Nesnažíme se, aby škola měla

➤ **Školy BASIS mají hvězdné výsledky ve srovnávacích testech a podílu studentů přijatých na prestižní univerzity, zároveň ale čelí kritice.**

co nejlepší fotbalové družstvo nebo programy pro rodiče. A taky děláme fundraising a všechny ty peníze jdou zase na mzdy učitelům. Nejdou na to, abychom si stavěli skvělé budovy a měli úžasné vybavení.“

První škola se vyvíjela, ale ve vzdělávacích kruzích panoval názor, že se nedá napodobit. „Všichni říkali, že to funguje jenom proto, že já jsem silná osobnost, která to drží pohromadě. A to mě hrozně naštvávalo. Tak jsme se rozhodli, že jim ukážeme,“ popisuje. Po sedmi letech od založení první školy v Tusconu založili druhou školu ve Scottsdale u arizonského hlavního města Phoenix. Vybrali si školní okrsek s těmi nejlepšími školami, aby všem ukázali, že jim dokážou konkurovat. Povedlo se i to. Od té doby se síť charterových škol BASIS rozrostla o dalších devatenáct ústavů v domovské Arizoně, Washingtonu D.C. a Texasu. V posledních letech se také vrhli na soukromé školy. První dvě otevřeli v newyorském Brooklynu a kalifornském San José, v Silicon Valley. Loni otevřeli svou první mezinárodní školu v čínském městě Šen-čen nedaleko Hongkongu.

Školy BASIS mají sice hvězdné výsledky ve srovnávacích testech a podílu studentů přijatých na ty nejprestižnější univerzity, zároveň ale čelí kritice. Někteří rodiče si stěžují, že odmítají přizpůsobit osnovy dětem s poruchami učení, přestože je financuje stát. Své děti odhlašují i někteří rodiče dětí s dobrými výsledky. V komentářích na internetu popisují, že škola žáky příliš stresuje, převládá drill a soutěživost. Děti po škole tráví hodiny nad domácími úkoly a nemají čas na nic kromě učení.

„Proč přemýšlíme o tom, že syna odhlásíme, i když má vynikající výsledky?“ píše v jednom komentáři z loňského dubna Nancy Davisová. „Protože život je krátký a není jen o tom, učit se 24 hodin denně. Chceme, aby byl všestranný, aby rozuměl světu, ve kterém vyrůstá, aby mu na něm záleželo a vyrostl z něj člověk, který ho chce změnit k lepšímu.“

Blocková výtky odmítá. Podle ní kritici nepochopili, o co se její školy snaží. „Odpovídáme na to poskytováním otevřených, pravdivých informací každému, kdo se chce přijít podívat a přesvědčit se, že BASIS jsou pro každého, kdo chce přijít, a že naše děti jsou šťastné, spokojené a úspěšné,“ říká.

Svou první školu otevřela pro svou dceru. Teď je na řadě škola pro devítiměsíčního vnuka Mikuláše, který vyrůstá v Praze. V září v Česku založila pobočku své firmy a věří, že do několika let rozjede první českou BASIS. „Je to tak. Kruh se uzavírá,“ říká Olga Blocková.

Úspěch. Olga Block se rozhodla zkusit, jak to dopadne, když se spojí americký způsob výuky s českým. Dopadlo to skvěle.

FOTO MAFRA - DAN MATERNA

Proč jsem v USA založila vlastní školy

Olga Block hledá takový způsob výuky, který spojí výhody amerického a českého přístupu k žákům. Má překvapující úspěch

RADKA KVAČKOVÁ

Zmínka o ní se objevila nedávno v televizním zpravodajství ze Spojených států. Češka, která zakládá v Americe mimořádně úspěšné školy. Začátkem prosince se Olga Block zastavila na několik dní v Praze. Dobrá šance dozvědět se víc.

LN Jak se vlastně v Americe pozná úspěšná škola?

Z žebříčků. Ty se sestavují dosti složitým způsobem, hlavní roli však hraje testování žáků. Povinné testování bylo zavedeno za prezidenta Bushe v rámci programu No Child Left Behind (*žádné dítě nesmí zaostávat, pozn. red.*). Každý stát musel vyvinout svůj vlastní systém. Napřed se testovalo jen v některých ročnících, teď už většinou ve všech. V páté třídě jde přímo o test postupový, tedy propouštějící žáka na další stupeň základní školy, tam se tomu ale říká middle school. V desáté třídě státní test tak trochu supluje maturitu. Když se žákovi nepodaří v desáté třídě, zkouší to v jedenácté a ještě má možnost ve dvanácté. Když neuspěje ani tam, je to jako by střední školu neabsolvoval.

LN Vezměme to ale od začátku: Jak jste se ocitla v USA?

V roce 1996 jsem se vdala za Američana a odjela za ním do Ari-

zony. Měla jsem ale už dvě děti. Starší dcera studovala dál v Česku, ale mladší, Pěta, které bylo dvanáct, jela se mnou. Jedna z prvních věcí, které jsem musela udělat, bylo najít pro ni školu. Zapsala jsem ji do běžné veřejné školy.

LN Uměla anglicky?

Právě že neuměla. Škola mne ale uchvátila. Nedopustila, aby z toho holčička měla pocit méněcennosti. Vypadá to legračně, ale oni ji předsvědčovali, že nemluvit anglicky je vlastně zajímavé neboli cool. Vy-mysleli nicméně takovou věc, že ji spárovali se slepou holčičkou. Prostě si řekli, že ta slepá holčička bude potřebovat, aby ji Pěta říkala, co vidí, takže to podpoří mluvení. Tamní škola je tvořivá. Dceři se tam moc líbilo a během roku se anglicky naučila.

LN Takže jste byla spokojená...

Byla jsem spokojená, dokud jsem potřebovala, aby dítě zapadlo, naučilo se jazyk. Ostatně v milionovém Tusconu to měla být nejlepší škola. Když se ale Pěta zorientovala, napadlo mě, že by se měla učit ještě něco víc.

LN Měla jste pocit, že se neučí?

Napřed jsem si myslela, že se neučí, protože neumí pořádně anglicky. Pomalu mi ale docházelo, že to tamní učení je takové zvláštní. V sedmé třídě Pěta třeba vůbec

Pomalu mi docházelo, že tamní učení je takové zvláštní. V sedmé třídě například dcera vůbec neměla dějepis

”

neměla v rozvrhu dějepis. Z dějepisů ji vyřadili, protože jim asi připadalo, že by to pro ni bylo moc náročné. Zato ji přidali španělštinu, tedy pro ni další cizí jazyk. A v angličtině celý první půlrok četli Romea a Julii v původním shakespearovském vydání, tedy ve staré angličtině. Samozřejmě se nechytala.

LN Takže jste se rozhodla otevřít vlastní školu?

Školu jsem otevřela, když dcera byla už v osmé třídě. Měla jsem 56 studentů v šesté a sedmé třídě. Protože já chtěla mít middle school, tedy náš druhý stupeň základní školy, ale nechtěla jsem osmáky, protože by tam byli jen jeden rok a za rok toho s dětmi moc neuděláte.

Jenže na začátku října jsem přišla k Pětě na třídní schůzku, poprvé jsem se sousestředila na způsob výuky a najednou mi došlo, že takhle to nechci. Sice už ji konečně zařadili do toho dějepis, ale zároveň jsem se na té schůzce dozvěděla, že dějepis vlastně v osmé třídě moc nedělají, že dělají current events, tedy současně dění. A že na tom se ty děti historii taky naučí. Nepřesvědčilo mne to.

Pak jsme šli za učitelkou matematiky a ta nám šťastně oznámila, co budou dělat v příštím půlroce. Prý měřit kruh. Bylo mi to divné: Tak dlouho budou měřit kruh? Učitelka ale vysvětlila, že když se na tom pracuje měsíce, vždycky někoho napadne, že je tam potřeba konstanta. Že na to pí děti zkrátka přijdou samy. Já jsem si říkala, jestli budou takhle znovu vymyslet všechny matematické poučky, tak se moc daleko nedostanou. Šli jsme s mužem z té schůzky a říkali jsme si, že musíme založit i osmou třídu, abychom mohli tu Pétu přivést do naší školy. Oslovila jsem rodiče z naší školy a řekla jsem jim, že když dám dohromady deset dětí, tak ještě otevřu osmou třídu. Povedlo se a dcera začala chodit ke mně do školy.

LN Co to obnášelo, založit školu?

Nebýlo to zas tak složité. Tehdy totiž začalo hnutí takzvaných charter schools. LN Takže dcera k vám do školy

LN To jsou soukromé školy za státní peníze, že?

Přesně tak. Charter schools vznikly jako jakýsi hybrid mezi veřejnými a soukromými školami. Aby bylo jasné: v Americe, na rozdíl od mnoha evropských států, soukromé školy nedostávají státní dotace a žijí jen ze školného. Charter school státní dotaci dostane, nesmí však vybírat školné. A nesmí si ani vybírat žáky. Musí je brát tak, jak přicházejí. Každý stát má svůj zákon, podle kterého se charter schools řídí. V USA má každý stát i svoje vlastní zákony týkající se veřejného školství. Federální zákony tvoří jen jakýsi rámec a udělují granty, jimiž tlačí na jednotlivé státy, aby se přizpůsobily federální politice. Poskytuje třeba zvláštní dotace na začleňování handicapovaných a cizinců. A ty jsou pro rozpočet státu docela významné.

LN V čem je váš vzdělávací program jiný?

Pokusila jsem se spojit to, co se mi na americkém školství líbí, s větší systematictostí, která mi chyběla. Přitom jsem svoje dítě používala trochu jako pokusné. Pokud mne něco nového napadlo, tak jsem to na dceři otestovala. A když rodiče říkali – tohle bychom snad neměli, to by bylo na ty děti moc, mohla jsem ukázat, že to jde.

LN Takže dcera k vám do školy

Nejsme bílá škola, říká Olga Block. Na západě USA ale převládá hlavně asijsí studenti. Pokud jde o sporty, spokojí se s finančně nenáročnými. FOTO BASIS

Když už prosperovaly obě naše školy, navštívil mne tehdejší předseda správní rady Intelu Craig Barrett, řekl, že se mu ten koncept moc líbí, a zeptal se, co potřebujeme, abychom mohli dál prosperovat. Dal nám půl milionu dolarů a my mohli školu ve Scottsdale rozšířit o vyšší stupeň. Nebyla potřeba žádná speciální žádost nebo grant. Prostě přišel, tady máte, pracujte. Za nějakou dobu šel Barrett do důchodu a souhlasil, že se stane předsedou správní rady BASIS Schools. V té pozici nás pak inspiroval, abychom takových škol založili víc. Zároveň odešel do důchodu i můj manžel, ekonom, a rozhodl se, že bude taky pracovat se mnou na plný úvazek. I předtím hrál v mém podnikání důležitou roli.

Před třemi lety jsme přidali třetí školu a před dvěma tři školy. Loni další tři, teď máme pod naší značkou BASIS Education devět škol.

LN Kapitalismus, jako když ho vyšíje, že?

S jednou podmínkou. Když něco děláte, musíte mít schválení od místního šéfa komunistů. Proto se tam necítím úplně pohodlně. To politické pozadí mne trochu ruší. Na

LN Uživí vás to?

Uživí. Dobře.

LN Státní dotace je tedy dostatečně velká na to, abyste mohli mít dobrou školu a ještě vydělat?

Ano. Některé lidi to zlobí, protože my máme mnohem lepší výsledky než veřejné školy, dostáváme stejné peníze, respektive o něco málo méně, ale nejenže máme dobrou školu, ale ještě vyděláváme.

LN O kolik dostáváte méně než veřejné školy?

Třeba v Arizoně dostáváme na studenta přibližně 6500 dolarů, veřejné školy mají nejméně 7500 na studenta.

LN Čím to dorovnáváte, když nesmíte vybírat školné?

Prostě pracujeme efektivněji. Já mám například velmi nízký počet zaměstnanců zabývajících se správou školy. Druhá věc je, že americké školy stavějí obrovská hřiště na různé sporty. To my neděláme. U nás se dělají jen sporty, které nejsou finančně náročné. Máme ale divadlo a teď stavíme svoje vlastní budovy.

LN Z čeho? Dostáváte vedle dotací na žáka ještě nějaké zvláštní dotace na investice?

Dostaneme půjčku od soukromého investora, kterou ale garantuje stát.

LN Vráťte se vám to?

Vrátí.

LN Z té dotace na žáka?

Ano. Tedy jak kde. Třeba v Arizoně je na žáka šest a půl tisíce, ve Washingtonu DC je to dvanáct tisíc. Pak jsou státy, kde je méně. Třeba jsme chtěli jít do Indiany, kde jsme taky dostali licenci, ale ukázalo se, že tam bychom si na rozvoj nevydělali, protože tam je na žáka jen 5500 dolarů. My ovšem tu stavbu pořídíme mnohem levněji než veřejná škola. Veřejné školy jsou

hrozně neefektivní. Máme stavitele, který s námi pracuje – a za čtyři měsíce budova stojí. A tím, že nestavíte dlouho, se taky hodně ušetří.

LN Jak přesvědčujete rodiče, aby poslali děti právě k vám?

Když se škola umísťuje na nejvyšších příčkách žebříčků, není to tak těžké. Samozřejmě inzerujeme. Konečně jsme placeni podle počtu žáků. Hodně nám taky pomáhá, že jsme vsadili na AP testy, neboli Advanced Placement.

LN To je něco jako testy SAT?

Ne, ale dělá to tatáž soukromá nezisková organizace. Jmenuje se College Board a existuje přes padesát let. Zatímco SAT testují víceméně studijní předpoklady, AP testy se zaměřují na znalosti a dovednosti, na to, co už se student naučil. Jejich původním účelem bylo hledat nadané studenty, kteří by mohli už v průběhu střední školy studovat některé předměty na vysokoškolské úrovni.

LN Přitom bychom mohli připomenout, že v USA se v první fázi na vysoké škole studují ještě všeobecné vzdělávací předměty.

Právě. A o to jde. Když student získá v AP určitý počet bodů, může mu to vysoká škola uznat jako kredit a on může tento předmět na vysoké škole přeskočit. To je vzhledem k tomu, že vysokoškolské studium bývá drahé, velmi důležité, protože tak lze studium zkrátit. Proto si AP testy dělají i studenti veřejných škol, ti je ovšem platí. Osmdesát dolarů za test. V našich BASIS školách jsou tyto testy povinné, každý jich musí nasbírat celkem šest, a studentům je platíme z rozpočtu. Dokonce poskytujeme i prémie za dobrý výsledek. Výhoda AP testů je mimo jiné i v tom, že platí také v některých dalších zemích, například v Kanadě. A třeba Cambridge je uznává jako ekvivalent britských A-levels, tedy tamní období maturit.

LN Řekněte, co se vám na americkém školství líbí?

Není toho málo. V první řadě kreativita, pak kolegiální vztah učitelů a žáků, jistá hravost, ale i respektování odlišností.

LN Prý se tam v poslední době dost diskutuje o užitečnosti plošného testování škol státem.

Testování se řeší pořád, nejen v poslední době.

LN Vaše školy jsou úspěšné. Vnímáte něco jako závist?

Ta existuje všude. A všude se za úspěchem hledají nějaké špinavé triky. Nás například občas někdo obviní, že si žáky přece jen vybíráme. Ale není to tak. Jeden rok jsme měli chybu ve statistických datech, která jsme odevzdávali, takže o nás vyšlo, že máme nula hispánských studentů. Přišla novinářka a říkala

Všude se za úspěchem hledají nějaké špinavé triky. Nás například občas někdo obviní, že si žáky přece jen vybíráme. Ale není to tak.

”

– vy nemáte žádného hispánského studenta. Já jí řekla, že je chyba ve statistice, ať se jde podívat do tříd. Šla, viděla hispánské studenty – těch si nelze nevšimnout –, ale pak stejně napsala článek o bílé škole. Prostě proto, že se jí to tak lépe hodilo. Na druhou stranu média nám pomohou. Protože když uspějeme v žebříčcích, přijdou a udělají rozhovor. V zásadě si nestěžuju.

Žebříčky: US – News <http://www.usnews.com/education/best-high-schools/national-rankings> The Washington Post <http://apps.washingtonpost.com/local/highschoolchallenge/>

BASIS continues school expansion overseas with new campus in Prague

The popular BASIS network of charter and private schools is continuing its overseas expansion with a new campus opening in 2020 in Prague, the first European offering for the top-ranked educational program.

The new school will enroll students from kindergarten through the 12th grade and will be open to children from the Czech Republic as well as those with foreign passports. The establishment of the first European campus for BASIS comes a year after the school network announced its first international operation in Shenzhen, a bustling financial city of more than 10 million near the southern border of mainland China.

BASIS Oro Valley students participate in a 9th grade Advanced Placement Chemistry Lab. BASIS Oro Valley is ranked No. 1 in The Washington Post's 2016 America's Most Challenging High Schools list. (Photo by Photo by Dan Williams, Kalare Studios)

[\[BASIS, one of America's top charter school networks, seeks new turf: China\]](#)

The BASIS network's humble beginnings can be traced back to a Tucson shopping mall, where Michael and Olga Block opened their first school with the aim of cultivating a new educational standard for American children based on concepts from Asian and European classrooms. In the 18 years since, the 26 BASIS schools are have become known for their rigorous curriculum.

With campuses from Silicon Valley to the District, BASIS schools have achieved acclaim for pushing students to succeed in an academically challenging environment. The model has resulted in two of the BASIS schools in Arizona being named in the top three public schools in the country according to U.S. News and World Report. The BASIS Oro Valley school ranked at the top of The Washington Post's national list of America's Most Challenging High Schools in 2016, and BASIS had three of the top five, including its schools in Flagstaff (No. 2) and Tucson North (No. 5).

[\[America's Most Challenging High Schools\]](#)

The new school in Prague will serve as a recruitment center for the network's European expansion and initiatives in the digital textbook arena. Some of the staff in Prague will work on a tablet application "that can ultimately replace textbooks in our classrooms and provide us with a more effective way to implement our educational model," according to a statement from BASIS.

[\[Texas, Arizona high schools dominate new U.S. News rankings\]](#)

"Prague will be a new model for us, targeting both international families but also very much targeting domestic families in Prague," said Mark Reford, a BASIS executive. Reford said the new school plans to open in fall 2020 and will enroll between 400 and 600 students.

By **T. Rees Shapiro** December 7, 2016